

Vervolg van pag. 3

belang dreef het ook naar de geleide economie met als doel, de uitvoer onder leiding van de staat te vergroten. Het kent daarin grote zorgen en worstelt nog altijd met grote betalingstekorten. Het pond wordt voortdurend bedreigd met devaluatie, hetgeen dus voor de houders van Engelse saldi verlies zou betekenen. Zo staat het pond veel zwakker dan de Belgische franc. De oriëntatie van Nederlands handel op Engeland is dus een nieuwe moeilijkheid voor de Belgische Benelux-partner.

Waar het ons nu in dit artikel om gaat is, dat terwijl onmiskenbaar de staatsbemoeienis met de economie op de duur moet toenemen, als gevolg van de gehele ontwikkeling naar machtsconcentratie in het kapitalisme, er gelijktijdig een voortdurend heen en weer is tussen de geleide economie en de vrije economie. Het kapitalisme laat zich ook op dit punt niet leiden door ideeën, maar door de belangen.

Het kapitalisme heeft dus veel pijlen op zijn boog. De directe na-oorlogse situatie in West-Europa eiste de ordening in het economische leven. De sociaal-democratie, wel gedreven door een idee, de idee van staats-socialisme, heeft zich toen beschikbaar gesteld de binding van het economische leven zo ver mogelijk door te voeren, met inbegrip van het levenspeil van de arbeidersklasse. Die klasse werd in een periode, dat haar arbeidskracht dubbel en dwars nodig was, daardoor gebonden aan loonstop enz.

Nu de crisis dreigend zijn kop op steekt en het kapitalisme terug wil naar de vrije concurrentie, en het Belgische ondernemersdom daarin voorop gaat, nu verzet ook Nederland zijn bakens. Het gaat varen op het kompas van de vrije kapitalistische economie. Dreigende crisis, dreigende werkloosheid, overvoering van de arbeidsmarkt. Nu buigt de sociaal-democratie voor de „vrijheidslievende Belgische ondernemer”. Straks kunnen ook de arbeiders bij een overvoerde arbeidsmarkt het stakingswapen weer pogen te hantieren. Onze klasse heeft een goede tijd van strijden laten passeren. Dat zij dit deed, dankt zij aan haar vertrouwen in de sociaal-democratie. Hebben we teveel gezegd in onze aanhef: het kapitalisme heeft veel pijlen op zijn boog?

Verslag Pinkster-Mobilisatie

Tot onze spijt kunnen wij het verslag in dit nummer niet opnemen.

Wij hopen dat het volgende nummer daarvoor ruimte zal bieden.

Verkiezingsbeloften of Werkelijke Strijd?

Weet U lezer, dat er in Amsterdam geen krotten meer zijn? Toch is het waar. Ze zijn allemaal opgeruimd door de democratische socialisten. Stemt daarom socialisten, lijst 2, opdat er nog meer krotten, die er niet zijn, opgeruimd kunnen worden.

Bent U voor de vrede? Zoekt U een woning? Stemt communisten, lijst 1, en de strijd der grote machten zal een einde nemen. Rusland en Amerika zullen elkaar in de armen vallen en samen een woning voor U bouwen. De communisten in de Amsterdamse raad zullen dat voor u klaar spelen. Nog niet tevreden? Werkt U te lang? Verdient

Eén voor Twee

Een betaald proefabonnement is een buitengewoon goede steun voor ons blad.

Steun en propaganda!

KIEST KOBUS

Kiest Kobus, onze kandidaat. Is voor Uw rechten steeds paraat. Dit keer meent hij het eerlijk. Vergeet, wat vroeger werd beloofd. Zet crisis, oorlog uit uw hoofd. Hij maakt uw toekomst heerlijker.

Kiest Kobus met z'n rode jas. Die kort geleën op 't Kremlin was U zult wat van hem horen. Met wild gebaar en machtig woord. En kunsten op het slappe koord. Is hij voor u geboren.

Kiest Kobus met z'n hoge hoed. En witte das en zacht gemoed. U moet in hem geloven. Hij waakt nog voor u na de dood. Prijst u door deemoed werkelijk groot. Wanneer ge maar blijft sloven.

Kiest Kobus met z'n sterrenkraag. En goudgalon en dikke maag. Strijdt met hem voor de vrede. Heel veel kanonnen, weinig brood. Geen boter, bergen kruit en lood. En op uw graf een bede.

Kiest Kobus met z'n rose kleed. Vergeet uw noden en uw leed. Waardeer, wat werd verkregen. Hoort naar zijn radiotentiaal. En niet naar C.P.N.-kabaal. Zijn stem is u ten zegen.

Kiest allen voor de Kobustent. Ons veel geroemde parlement. En de gemeenteraden. Doet mee aan het geschreeuw, gekrijt. Toont dat g'n Kobus-kiezer zijt. Bij God, doe zelf geen daden.

U te weinig? stemt dan ook nog op de Trotskisten, lijst 6, en u behoeft maar veertig uur per week te werken, terwijl en passant, een loonvloer van f 60.— per week voor u zal worden gelegd.

Voor dit alles behoeft u niets anders te doen, dan een rood stipje te zetten.

Dit alles vertellen U de verkiezingsborden, die Amsterdam en waarschijnlijk ook alle andere steden en dorpen van Nederland ontsieren. De misleiding op grote schaal is weer begonnen. De een belooft nog groter gouden bergen dan de ander, in de hoop een zeteltje te winnen. Duidelijk is echter, dat dit alles met socialisme en arbeidersstrijd niets heeft te maken. De praktijk heeft immers bewezen, dat de hele verkiezing niets anders is dan een wassen neus.

Hebben de communistische wethouders in Amsterdam iets voor de bevolking kunnen doen? Integendeel. De communistische wethouder van de bedrijven zag zich zelfs genoodzaakt om voor de verhoging van de tramtarieven te pleiten. Het was echter niet voldoende. Toen bleek, dat ze niet bereid waren zich in te schakelen in het Westers front, (hun hart was nu eenmaal aan Rusland verpand), werden ze in naam van de democratie op een handige wijze gewipt.

En in Frankrijk liet, kort na het einde van de oorlog, een communistisch minister van justitie zelf revolutionaire arbeiders zonder een wettelijke reden arresteren en opsluiten. In naam van het communisme. Misleidend zijn daarom de leuzen van de z.g. socialistische partijen, omdat ze suggereren, dat zij het voor de arbeiders in orde kunnen maken. Dat zij de arbeiders kunnen opheffen uit hun ellendig bestaan.

Waar wij steeds propageren, dat de bevrijding van de arbeiders het werk van de arbeiders zelf moet zijn, dat de vrijheid nooit gegeven, doch slechts genomen kan worden en dat hiervoor nog is harde en verbitterde strijd van een tot inzicht gekomen arbeidersklasse, daar kunnen we tot geen andere conclusie komen, dan dat de arbeiders door middel van de verkiezingen niet alleen misleiden, doch tevens van hun werkelijke strijd afgehouden worden. Afgehouden van de strijd, die immers nu in het parlement gevoerd wordt, doch die alleen zijn grondslag kan vinden in de bedrijven.

Uitnodiging

tot de

Discussie-Bijeenkomst van SPARTACUS

op MAANDAG 27 JUNI 1949

Onderwerp:

Hoofdstromingen in de arbeidersbeweging nu en in het verleden

's-avonds 8 uur

Gebouw „DE AREND”

Planciusstraat

25 JUNI 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No 26

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Ultg.
„De Vlam”, postgros 168797 te A'dam

De positie van de arbeidersklasse

Wanneer we spreken over de nederlaag van de arbeidersklasse, doelen we op het feit, dat een tweede wereldoorlog kon plaats vinden en dat de voorbereiding van een derde oorlog voortduurt, zonder dat van een werkelijke tegenstand van de kant van de arbeiders sprake is. Het is waar, dat er enige oppositie is tegen zekere programma's van oorlogsvoorbereiding, maar deze oppositie wordt in de eerste plaats veroorzaakt door groepen of partijen die sympathiseren met de andere macht in de internationale strijd, doch niet met het lot der uitgebuite klasse. Wanneer bijvoorbeeld de „Kominform” strijdt tegen het Marshall-plan en het Atlantisch-pact, dan wil ze daarmee alleen maar het Russische imperialisme versterken. Wanneer aan de andere kant de sociaal-democratische partijen propaganda voeren tegen de „communistische” dictatuur, dan doen ze dat niet om de strijd voor een klasselose maatschappij aan te moedigen, maar om het Amerikaanse imperialisme te ondersteunen, waarvan ze afhankelijk zijn. Het is mogelijk, dat in de geesten van verschillende arbeidersleiders andere, edeler beweegredenen bestaan. Maar deze goede bedoelingen kunnen, zelfs wanneer ze bestaan, het lelijke resultaat van beide richtingen in de „arbeidersbeweging” niet verhinderen, n.l. de splitsing van de arbeidersklasse in twee elkaar bestrijdende imperialistische fronten en haar slaafse onderwerping aan de twee elkaar tot de dood bestrijdende vijanden.

Wanneer we hier de rol van de officiële arbeidersbeweging, zoals deze belichaamd is in de partijen van de IIde en IIIde Internationale, vaststellen, dan raken we aan één van de krachten die de nederlaag bevorderen.

Het ongerechtvaardigde vertrouwen van de arbeiders in de partijen van de tweede internationale maakte het mogelijk elk verzet tegen de Eerste Wereldoorlog te smoren. Enkele jaren later, kan daardoor de sociaal-democratische partij in Duitsland de revolutie vernietigen. Hetzelfde vertrouwen verlamde het verzet van de Duitse arbeidersklasse tegen

Hitler in de jaren vóór 1933; te veel arbeiders beschouwden de officiële arbeidersbeweging van beide Internationalen als een onoverwinnelijke reus en begrepen in het geheel niet, dat ze slechts door hun eigen kracht een overwinning van Hitler zouden kunnen voorkomen. En ook later, gedurende de gehele periode van 1933 tot nu, is er een overvloed van voorbeelden, die aantonen hoe een misplaatst vertrouwen in de officiële arbeidersbeweging telkens opnieuw leidt tot machteloosheid van de arbeidersklasse. Tegenwoordig is deze fout zelfs noodlottiger dan ooit, en wanneer de arbeidersklasse voortgaat zich op sleptouw te laten nemen door de officiële partijen, zullen deze het proletariaat regelrecht naar de afgrond voeren.

Al te haastige critici komen hierdoor gemakkelijk tot de opvatting, dat de arbeidersklasse „onbekwaam” is; dat zij nooit zelfstandig handelend op zal treden en dat zij dus altijd leiding door beroeps-politici nodig zal hebben, zodat het socialisme dus in het geheel niet kan worden verwezenlijkt, of alleen in de vorm van staatsocialisme. Dergelijke opvattingen zijn niet nieuw. Lenin gaf uiting aan een dergelijke overtuiging, toen hij in de vóór-revolutionaire periode uitsprak, dat de arbeidersklasse uit zichzelf nooit verder zou komen dan een „vakverenigingsbewustzijn”. Hoe heeft hij zich vergist! Heeft niet, slechts enkele jaren later, de Russische Revolutie bewezen hoe in een slechts weinig ontwikkeld land niet alleen de arbeidersklasse, maar zelfs analphabetische boeren een geheel nieuwe vorm van klasse-organisatie schiepen, de arbeiders- en boerenraden! Toen Lenin zijn wantrouwen in de arbeidersklasse formuleerde, dacht hij zeker niet aan de raden, waarvan het begrip toendertijd ver buiten zijn voorstellingsvermogen lag. De kritiek van Lenin had alleen betrekking op de veronderstelde onbekwaamheid van de arbeidersklasse om haar activiteit uit te breiden voorbij het economische, op het politieke terrein. Dientengevolge spoorde Lenin aan tot vorming van een krachtige politieke partij, die de politieke macht in het revolutionaire Rusland tot zich zou

trekken. Het is niet zonder ironie, dat de belangrijkste tegenstrevers van de Bolsjewistische partij, toen zij trachtte alle macht in haar handen te concentreren, juist deze raden van arbeiders en boeren waren. De namen van Kronstadt en Machno zijn onvergetelijk voor elke revolutionair. Op deze ogenblikken hebben de Russische arbeiders en boeren getoond, dat het begrip van de politieke macht hen in het geheel niet vreemd was. Wanneer we ook moeten toegeven, dat de staatsmacht sterker is gebleken, dan moeten we toch begrijpen, dat dit alleen maar kwam, doordat de beweging van Kronstadt en Machno beperkt bleven tot een betrekkelijk klein gebied van Rusland. Deze bewegingen hadden niet de uitgebreidheid, die ze absoluut nodig hadden om de problemen van de arbeiders en boeren in de Russische Revolutie op te lossen en om in staat te zijn de gang naar het staatskapitalisme te overwinnen. En al was dan ook de bolsjewistische partij en haar organisatie van de staat meer in overeenstemming met de algemene situatie in het gehele land, de radenbewegingen toonden de kiemen van een hogere maatschappelijke organisatie, zowel in de economische als in de politieke sector.

Zoals Lenin zich vergiste, zo zouden wij ons vergissen, wanneer we de leerstelling van de „onbekwaamheid” van de arbeidersklasse zouden uitspreken. Zoiets als „onbekwaamheid” bestaat niet. Want mensen doen ervaring op, leren, en elke ervaring, elk leren is een proces waardoor de bekwaamheid groeit. Zou dit proces, dat zich gedurende duizenden jaren bij de mensheid voltrok, bij de arbeidersklasse niet mogelijk zijn? Zou de mensheid, die geleerd heeft allerlei wetenschappelijke en technische problemen te beheersen, niet in staat zijn haar economie en haar maatschappij te organiseren? Zou het kunnen, waarover enkelingen beschikken na voldoende pogingen, niet door allen kunnen worden verkregen? Zou er een fundamenteel verschil bestaan tussen de beroepsleiders, die — naar men zegt — bekwaam zijn en de meerderheid der mensen, die — naar men veronderstelt — nooit be-

Vervolg op pag. 2

De tijd en het klasse-optreden

Wie iets weet van de geschiedenis van de arbeidersklasse, zal zich ongetwijfeld herinneren hoe de eerste, nog zwakke arbeidersacties zich richtten tegen het invoeren van de machines. In het bijzonder de geschiedenis van de Engelse arbeidersklasse kent voorbeelden, dat de handwerkende arbeiders, uit vrees voor werkloosheid, de eerste machines vernielden. Ook in een van Panaït Astrati's romans komt een passage voor, waarin de Roemeense havenarbeiders zich opmaken de aangevoerde elevators te vernielen. Hoe begrijpelijk ook, in wezen was dit reactionair en weldra overwon de arbeidersbeweging vooraf door invloed van de historisch-materialistische maatschappij-beschouwing, deze tendenz.

De vorige week werden wij door twee berichten aan dit verleden herinnerd.

Deze herinnering wekte echter voldoening. Uit beide berichten n.l. werden wij opnieuw gesterkt in onze opvatting, dat het optreden, het denken en het willen van onze klasse vordert met de ontwikkeling van het maatschappelijke leven.

Het eerste bericht beschreef de opwinding en het verzet van de arbeiders in het Ruhrgebied, tegen de demontages, die op last van de Engelse bezetters in de industrie zou worden toegepast. Wij kunnen gerust vaststellen, dat deze plannen met vredeleevendheid niets uitstaande hebben. Tegenwoordig is iedere industrie praktisch oorlogsindustrie, althans zij is daartoe geschikt en wordt daartoe gebruikt. De voorgenomen demontages zijn slechts te zien als onderdeel van de strijd der imperialisten. Het moderne leven veroorzaakt echter, dat de arbeiders beseffen, dat zij en het bedrijf één zijn. Dat het vernielen van de bedrijven a.h.w. vergeleken kan worden met het afhakken van hun handen. Het betekent beide, het ontneemen aan de arbeiders van hun bestaansmogelijkheden. Zeker, het is een begin. Maar het is het belangrijke begin van het inzicht, dat de werktuigen bij de arbeiders behoren, hetgeen er op neer komt,

dat zij aan de arbeiders moeten toebehoren, zoals hun eigen handen. Zo groeien deze dingen.

Het tweede bericht stond direct naast het eerste. De Franse ambtenaren, waaronder ook de overheidswerklieden worden begrepen, hebben een 24-urige staking geproclameerd, waaraan naar schatting een miljoen arbeiders deel namen. Het openbare leven was geheel ontwricht. De Franse staat beschikte in die tijd niet meer over de post, de telefoon, de radio, enz. Dat wil zeggen, dat deze actie tegen de regering ter verkrijging van betere arbeidsvoorwaarden het gevoel van eigen-klasse-waarde reusachtig moet hebben versterkt. Tegen de staat als opperste macht van het kapitalisme kwam hier tot gelding: heel het raderwerk staat stil, als onze machtige arm het wil. Langs een andere weg kwam dus ook hier tot uitdrukking, hoe de arbeiders en arbeidersstrijd verbonden zijn met de gedachte: aan ons behoort het bedrijf, want wij kunnen het bedrijf beheersen.

Zo moet wel het nieuwe inzicht groeien.

Bij de Franse staking is nog iets opmerkelijks te constateren. De bestuurders van de bij de betrokken vakbonden, die vlak voor het uitbreken van de staking in vergadering bijeen waren, spraken uit, dat zij de waarschuwing van de regering, dat de stakers zich zouden bloot stellen aan strenge straffen, ten zeerste afkeurden. Zij zeiden, dat de regering door die waarschuwing de stakers slechts heeft gesterkt in hun strijd.

Deze vakbondsleders zouden het dus huns inziens beter hebben gedaan dan de regering. Zij zouden de strijd wil dus getemperd willen hebben. Welnu, dat klopt volkomen met hun huidige taak. Conclusie: de arbeiders kunnen hun actie alleen zelf in handen houden.

Vervolg van pag. 1
kwaam zullen worden? Het schijnt ons, dat zolang als mensen mensen zijn, ook de arbeidersklasse in staat is of in staat zal zijn alle mogelijke problemen op te lossen, die de aandacht hebben van onze zelfbewuste beroepsleiders.

Vóór de arbeidersklasse echter zover is, zal ze eerst het vertrouwen in de officiële partijen moeten verliezen en haar strijd alleen op eigen kracht baseren. Zal ze moeten gaan inzien, dat de grondslag van haar strijd gevonden moet worden in de bedrijven. Dat los van de politieke partijen de bedrijfsseenheid tot stand moet komen. Dit hoeft heus geen langdurig proces te zijn, want zoals de Russische arbeiders en boeren over gingen tot het vormen van arbeidersraden, zo kan ook nu de arbeidersklasse in revolutionaire perioden, overgaan tot die vormen van strijd en organisatie die op dat moment de enige juiste zijn.

„Er waren twee koningskinderen, die hadden malkander zo lief,” misschien zijn er nog onder onze oudere lezers die zich deze ontroerende melodramatische ontboezeming herinneren uit hun vroegere kinderjaren. Van die twee koningskinderen, die elkander zo beminden, doch wier Pa en Ma er sterk tegen waren. Het schone gedicht eindigt dan ook met de dood van de twee geliefden.

Het artikelje, hetwelk ik hierbij in de pen heb, eindigt gelukkig niet zo dramatisch als bovengenoemd gedicht. Wil echter wel de moeilijkheden van twee hedendaagse koningskinderen schetsen. Allen weten wel het een en ander te vertellen over de na-oorlogse woningnood en over de schrikbarende toestanden, die daarvan het gevolg zijn. Zelf hebben we daaromtrent al zo het een en ander meegemaakt en verschillende artikelen gewijd aan het feit, dat speciaal de arbeidersklasse hiervan de dupe is.

Uitnodiging

tot de

Discussie-Bijeenkomst van SPARTACUS

op MAANDAG 27 JUNI 1949

Onderwerp:

**Hoofdstromingen in de
arbeidersbeweging
nu en in het verleden**

's-avonds 8 uur

Gebouw „DE AREND”
Planciusstraat

WIE LIEGEN?

In ons nummer van 28 Mei publiceerden wij een gedeelte van een circulaire van de Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid. In debatten die daarna hebben plaats gehad op enige vergaderingen, is het bestaan van de door ons geciteerde circulaire ontkend en werden de sprekers die niet over zo een ex. beschikten, voor lasteraars en leugenaars uitgemaakt. Wij laten daarom hieronder de gehele circulaire volgen. Koppigen, die na deze publicatie nog niet overtuigd zijn, kunnen schrijven aan ons adres, waarna wij hen desgewenst het bewijs zullen toonen. Voor de uitgesproken C.P.N.-E.V.C.-ers, zal wellicht dat nog niet voldoende zijn en mogelijk zullen ze veronderstellen, dat wij zo een ding zelf maar fabriceren. Voor hen geldt dan één antwoord:

In deze actie moeten wij verder alles doen om de eenheid onder de stucadoors te versterken of tot stand te brengen.

Het formeren van plaatselijke actie-comités van bouwvakarbeiders is één der voorwaarden om deze actie te doen slagen.

Zaak is echter, dat deze comité's echter niet op eigen kracht gaan werken, doch dat onze invloed hierin verzekerd is. (Vet gedrukt, red. Spart.).

Het financieren van deze actie is een vraagstuk wat in elke afdeling grondig behandeld dient te worden.

De steuninzameling is de zaak van alle bouwvakarbeiders.

De afdelingen, waar reeds actie is, ontvangen speciale stucadoors-steunlijsten. De inzameling moet zo mogelijk georganiseerd worden door de hierboven bedoelde plaatselijke comité's van bouwvakarbeiders, echter onder controle van het afdelingsbestuur. (Vet gedrukt, red. Spart.).

De streek van Soestdijk. Natuurlijk is dat voor hen geen onderkomen. Dat wordt op het laatst bijna een onmogelijke situatie. En nu zijn ze binnenkort twaalf en een half jaar getrouwd. Verbeeld je dat ze nou hun bruiloft in dat krot zouden moeten vieren. Gewoon iets onmogelijks. Er moet dus iets bij gepraktiseerd worden en daarom hebben goede vaderlandse sluks een comité in elkaar getimmerd. Want ergens in Den Haag staat er nog zo'n oud gebouw leeg, het „Huis ten Bosch”. Maar och arme, dat huis is zo verschrikkelijk ouderwets en de tuin is zo verschrikkelijk verwaarloosd, daar kunnen ze ook maar niet zo zonder meer intrekken. En dus is dat comité op de gedachte gekomen, dat oude gebouw te laten restaureren en moderniseren en tegelijkertijd de tuin een beetje op te laten knappen, om

rijke streek van Soestdijk. Natuurlijk is dat voor hen geen onderkomen. Dat wordt op het laatst bijna een onmogelijke situatie. En nu zijn ze binnenkort twaalf en een half jaar getrouwd. Verbeeld je dat ze nou hun bruiloft in dat krot zouden moeten vieren. Gewoon iets onmogelijks. Er moet dus iets bij gepraktiseerd worden en daarom hebben goede vaderlandse sluks een comité in elkaar getimmerd. Want ergens in Den Haag staat er nog zo'n oud gebouw leeg, het „Huis ten Bosch”. Maar och arme, dat huis is zo verschrikkelijk ouderwets en de tuin is zo verschrikkelijk verwaarloosd, daar kunnen ze ook maar niet zo zonder meer intrekken. En dus is dat comité op de gedachte gekomen, dat oude gebouw te laten restaureren en moderniseren en tegelijkertijd de tuin een beetje op te laten knappen, om

Zo de waard is, vertrouwt hij zijn gasten. En nu de circulaire.

ALGEMENE BOND VAN WERKERS IN DE BOUWNIJVERHEID.

Circ. Secr. 04.

WS/PH

Betr. Loodactie Stucadoors.

Amsterdam, 6 Mei 1949.

Aan het Hoofdbestuur,

de Bondsraad,

Afdelingen,

Kampafdelingen.

Waarde Makkers,

Zoals reeds in vorige circulaire gemeld, is nu de aanval op de lonen der stucadoors een feit geworden.

Honderden stucadoors op tientallen plaatsen staan reeds in strijd tegen deze aanval van het verbond Regering-ondernemers en Uniebonden. Het is te verwachten, dat deze staking in de komende week een nog veel grotere omvang aan zal nemen.

Op een spoed-vergadering van de kern der Landelijke Vakgroep onder leiding van het dagelijks bestuur, is deze actie grondig besproken.

Daaropvolgend is besloten om deze actie met ongekende kracht te voeren, in de wetenschap, dat deze aanval op de lonen der stucadoors moet worden afgeslagen. Niet alleen om het belang van de stucadoors zelf, maar omdat deze aanval in feite een nieuwe verscherpte aanval is op de lonen van alle Bouwarbeiders. Inzet van al onze krachten is dan ook meer dan ooit geboden.

Waar dit nog niet gebeurd is, moeten de stucadoors, ongeacht in welke organisatie zij zijn, bijeen worden geroepen en moet het standpunt der A.B.W.B., zoals vervat in het communiqué (circ. secretariaat 01), aan hen worden voorgelegd.

In deze actie moeten wij verder alles doen om de eenheid onder de stucadoors te versterken of tot stand te brengen.

Het formeren van plaatselijke actie-comités van bouwvakarbeiders is één der voorwaarden om deze actie te doen slagen.

Zaak is echter, dat deze comité's echter niet op eigen kracht gaan werken, doch dat onze invloed hierin verzekerd is. (Vet gedrukt, red. Spart.).

Het financieren van deze actie is een vraagstuk wat in elke afdeling grondig behandeld dient te worden.

De steuninzameling is de zaak van alle bouwvakarbeiders.

De afdelingen, waar reeds actie is, ontvangen speciale stucadoors-steunlijsten. De inzameling moet zo mogelijk georganiseerd worden door de hierboven bedoelde plaatselijke comité's van bouwvakarbeiders, echter onder controle van het afdelingsbestuur. (Vet gedrukt, red. Spart.).

In de plaatsen waar nog geen staking is, ontvangen de plaatselijke centrale Sol-lijsten.

Vanzelfsprekend moeten de afdelingsbesturen zeer veel initiatief en inzicht tonen en alles doen om deze steuninzamelingen en de gehele actie een brede basis te geven en alle bouwvakkers hierin te betrekken. Dat de ontvangsten gelden snel afgerekend moeten worden, is fader duidelijk. Want wij dienen te beseffen, dat de hoogte van de uitkering, welke aan de stakers gegeven zal worden, afhankelijk is van de vraag, of wij deze solidariteitsactie goed en snel weten te organiseren.

Kameraden, wij verwachten van U, dat U in deze actie snel en doeltreffend handelt, ons nauwkeurig op de hoogte houdt van het verloop en eventuele zich voordoende moeilijkheden.

Met kameraadsch. groeten

Voor het Hoofdbestuur der A.B.W.B.

w.g. W. v. h. SCHIP (secr.).

Zoals onze lezers weten, ging het hier om het feit, dat ook de C.P.N.-E.V.C. de strijdende arbeiders aan zich wil onderwerpen. Natuurlijk past in de positie van de E.V.C. het oprichten van actie-comités, maar duidelijk wordt, tezelfder tijd, dat de vorming daarvan wordt aanbevolen, uitgesproken, dat deze niet op eigen kracht mogen gaan werken, doch dat de E.V.C.-invloed daarin verzekerd moet zijn! Wij wijzen voorts nog op de eis dat de E.V.C.-afdelingen de controle moeten hebben op de door de bouwvakarbeiders ingezamelde steungeleden. Daarmede is o.i. duidelijk dat de E.V.C. geen zelfstandige eenheid van actie van de arbeiders voorstaat.

En nu er toch gebruik is gemaakt van het grote woord „liegen”, willen wij E.V.C.-Bouwwak nog even vragen, of zij bij de haar bevriende redactie van „De Waarheid” eens even wil aandringen op een gehoor geven aan een reeds van verschillende zijden gedaan verzoek, om mee te delen in welk nummer van ons blad Spartacus het artikel heeft gestaan, dat zij, z.g. citeerde in haar blad van 26 Maart j.l. Wij zelf hebben tevergeefs naar deze nonsens in Spartacus gezocht en wij zijn nog altijd belangstellend naar een nader bericht van „De Waarheid” ...
.....De waarheid, zegt U immers.

Beschouwing Pinkstermobilisatie

De op de Lage Vuurse gehouden Pinksterenkomst van verschillende revolutionaire en radicale stromingen zal ongetwijfeld de meeste deelnemers uitstekend zijn bevallen. Wel was het weer in de aanvang verre van fraai, maar langzamerhand knapte het aardig op, zodat vooral Pinkster-Maandag genoten kon worden van de zon en de prachtige omgeving. En, hoewel de deelname groter had mogen zijn, was toch een flink aantal belangstellenden aanwezig, waaronder, verheugend verschijnsel, ook veel jongeren. Ongetwijfeld was ook de wil tot kameraadschap aanwezig, hetgeen voor de samenhang in zulke bijeenkomsten, een element van betekenis is. Voorts hebben de organisatoren ongetwijfeld hun best gedaan de deelnemers iets goeds te bieden. En al mogen wij dus hieronder een kritische beschouwing geven, die o.i. zeker nodig is, wil het voortgaan op dit pad succesvol zijn, wij menen dat dit gemaakte begin van Pinksterbijeenkomsten moet worden voortgezet en dat ongetwijfeld een volgend jaar meerderen zullen worden aangehouden.

„En wat”, zal men nu zeggen, „is na al het voorafgaande dan jullie kritiek?”

Het spijt ons allereerst, dat op een bijeenkomst waar zoveel jongeren aanwezig waren, ook de problemen van de tegenwoordige jeugd niet afzonderlijk aan de orde kwamen. Het korte ogenblik dat één van de jongeren werd geboden om iets te zeggen, ging bovendien nog verloren in wat algemeenheden, die helemaal niet in het bijzonder de jeugd van nu betroffen. Gedeeltelijk mag de beperkte tijd die werd verleend, als verontschuldiging worden gebruikt.

Er werden deze dagen twee inleidingen gehouden. Ge. Nabrink sprak over: „Maatschappelijke problemen psychologisch belicht” en S. Hienstra over: „De organisatie van de arbeidersklasse nu”. Wat ons opviel was, dat er zowel bij de aanwezigen als bij de organisatoren een zekere vrees viel te constateren voor discussie. Wanneer diverse richtingsbewegingen bijeen komen, kan gedachtenwisseling alleen leiden tot een tegenover elkander stellen van meningen, het uitdiscussieren, met de bedoeling elkaars standpunten beter te leren kennen en daaruit het waardevolle voor deze tijd te halen. Alleen zo kan men tot meerdere klaarheid en ook eenheid komen. Wie uit debatschuwheid de discussie kort houdt, of zwijgt, bevordert de geestelijke armzaligheid, die niets met eensgezindheid te maken heeft. Bij de eerst bedoelde inleiding viel het ons op, dat men met dergelijke onderwerpen heel makkelijk allerlei zijpaden opgaat, zonder de werkelijke praktische punten waarvoor de arbeidersklasse in deze tijd komt te staan in beschouwing te nemen. De tweede inleiding, die nu juist in het bijzonder de bedoeling had deze laatste kwestie op historisch-materialistische wijze te benaderen, onderging in sterke mate het lot van te geringe discussie. Hier werd bovendien veel te gemakkelijk door de weinige discussianten geconstateerd, dat men het met de inleiding eens was. Mogelijk had de ondergrond van het betoog toch nog sterker tot discussie moeten prikkelen.

De culturele Zondagavond hebben de medewerkende kunstenaars, die opera-fragmenten brachten, ongetwijfeld hun best gedaan en wat zij brachten deden zij zeker niet onverdienstelijk. Maar het komt ons voor, dat op bijeenkomsten als deze dit soort Kunst, uitdrukkelijk aangekondigd als kunst met een grote, zeer grote „K”, niet bijster op haar plaats is. Daarbij kwam, dat pandjesjassen, grote fronten en stijve strikken enz. niet alleen in ons milieu slecht passen, maar in een veldtent, gevuld met kampeers in hun, fader bekende uitrusting, een buitensportig koddige indruk maken. Had die burgerlijke, tot gelach aanleiding gevende aankleederij, nou werkelijk niet achterwege kunnen blijven?

Het op Maandagmiddag opgevoerde stuk „De Onbekende Soldaat”, dat een pacifistisch anti-militaristisch karakter had, werd ongetwijfeld zeer goed gespeeld, en liet niet na, diepe indruk te maken. Maar ook hier trof ons als socialist het tekort aan klasse-inzicht. Het heeft immers geen zin een beroep te doen op de geestelijken, de wapenen niet te zegenen en op de ondernemers, om geen wapentuig te maken. Het maatschappelijke verzet moet nu eenmaal gedragen worden door de strijdende.

IN HOLLAND T EEN HUIS

Doch we moeten eerlijk bekennen, we schijnen ons vergist te hebben. Schermehorn gaat werkelijk gelijk krijgen, de armoede wordt gelijkelijk verdeeld. En objectief als we zijn, haasten we ons, dit feit wereldkundig te maken. Althans trachten onze lezers er van te overtuigen, dat het heus de arbeiders alleen niet zijn, welke met de woningnood te kampen hebben. Zelfs de twee koningskinderen hebben hun droeve ervaringen op dit gebied. We zouden er ons in het geheel niet van bewust zijn geweest, wanneer we niet een circulaire zouden hebben ontvangen, welke onze aandacht op dit droeve feit vestigde.

U weet waarschijnlijk wel, deze twee koningskinderen zijn tot op heden nogal wat armzalig ondergebracht in een, van twee vleugels voorzien, stulpje in de bos-

rijke streek van Soestdijk. Natuurlijk is dat voor hen geen onderkomen. Dat wordt op het laatst bijna een onmogelijke situatie. En nu zijn ze binnenkort twaalf en een half jaar getrouwd. Verbeeld je dat ze nou hun bruiloft in dat krot zouden moeten vieren. Gewoon iets onmogelijks. Er moet dus iets bij gepraktiseerd worden en daarom hebben goede vaderlandse sluks een comité in elkaar getimmerd. Want ergens in Den Haag staat er nog zo'n oud gebouw leeg, het „Huis ten Bosch”. Maar och arme, dat huis is zo verschrikkelijk ouderwets en de tuin is zo verschrikkelijk verwaarloosd, daar kunnen ze ook maar niet zo zonder meer intrekken. En dus is dat comité op de gedachte gekomen, dat oude gebouw te laten restaureren en moderniseren en tegelijkertijd de tuin een beetje op te laten knappen, om

het geheel dan bij wijze van huwelijks-geschenk aan te doen bieden. Daar is echter geld voor nodig, een heleboel geld zelfs en dus wordt het comité zich tot ons, tot mij en tot U de zolderkamerbewoners, waarde lezer. Het comité is zich vanzelfsprekend bewust, dat voor brede lagen van de bevolking de tijden uitermate drukkend zijn. Daarom vraagt het in het algemeen slechts om „vele kleintjes”. Het vertrouwt, dat zij, die méér te geven hebben dit niet zullen nalaten, maar wil er met nadruk op wijzen, dat in overeenstemming met de gedachte dat elke Nederlander aan deze huldiging moet kunnen deelnemen, elke gift, ook de kleinste, hartelijk welkom is.

Laten we daarom onze eigen krotten-misere vergeten en de twee koningskinderen, die er blijkbaar nog erger aan toe zijn, aan een enigszins bewoonbaar huis helpen.

arbeidersmassa en de eerstgenoemde zijn maatschappelijk met het kapitalisme, waarvan het militairisme een bestanddeel is, verbonden.

Maar ja, al willen wij niet nalaten daarop de nadruk te leggen, waar de organisatie nu eenmaal mede uitging van de radicaal-pacifisten en hun aanwezigheid ook door ons op prijs wordt gesteld, zijn zulke uitingen natuurlijk niet geheel en al te vermijden.

Maar uit deze kritiek blijkt dan, dat terwijl wij het gevoel van bevrediging van vele deelnemers volkomen begrijpen, er naar onze gedachten nog veel te doen valt, om volgende Pinksterbijeenkomsten te verbeteren.

DOELSTELLING

Na twee wereldoorlogen, revoluties en crisissen heeft het kapitalisme de weg naar het staatskapitalisme ingeslagen. In één land, Rusland, is deze ontwikkeling voltrokken. De verkoop van de arbeidskracht, het wezen van de kapitalistische uitbuiting, is gebleven. De inmenging door de staats-organen, met schijn-medezeggenschap der arbeiders, heft de vrijheid van de arbeider om de prijs voor zijn arbeidskracht zelf te bepalen, op. Hoewel nu nog voorzichtig, zal de staat bij een vrijer optreden der arbeiders om dit recht te handhaven en toe te passen, niet schromen, openlijk de meest meedogenloze onderdrukking, maatregelen te nemen. De arbeidersklasse is daardoor in een totaal andere positie gekomen. Bij elk conflict, zelfs van geringe omvang, vindt zij de staat, met al zijn machtinstanties, tegenover zich. Zonder verzet zouden de arbeiders volkomen tot staatsslaven worden. Daarom is iedere tegenstand toe te juichen. Dit verzet valt echter tot nu toe steeds weer in handen van vakverenigingen en politieke partijen, die het aan hun staats-socialistische (lees staats-kapitalistische) doeleinden dienstbaar maken.

De Spartacus-Bond roept daarom de arbeiders op elk verzet in eigen hand te houden, met angstvallige vermindering van vakverenigings- en partij-invloed, om zo een eigen, onverdeelde, georganiseerde macht te vormen, die in hevige worstelingen met de staatsmacht de maatschappij zal omwentelen, om te komen tot de gevestigde macht der arbeidersklasse: de associatie van vrije en gelijke producenten.

Abonnees opgelet!

Het derde kwartaal is bijna aangebroken. U bewijst de administratie een grote dienst, door uw abonnementsgeld een dezer dagen over te maken. En u bespaart de inningskosten. Storting op postrekening. Uitgeverij „De Vlam“, nummer 168797. Bedrag f 1.50 en als het kan iets extra's voor ons fonds „Spartacus op de Vesuvius“.

De arbeiders kunnen alleen zelf en vooral in de bedrijven de eenheid van actie tot stand brengen.

Stromingen in de Arbeidersbeweging

Het spreekt vanzelf dat van onze zijde als zeer belangrijk wordt gezien het propageren in de klasse van de gedachte, dat er zich in de laatste tientallen jaren en vooral in de laatste tijd zulke enorme veranderingen in het kapitalisme hebben voltrokken, dat ook de positie van de arbeidersklasse op veel punten belangrijk is gewijzigd en dat daardoor ook de klassenstrijd van veel tradities moet worden bevrijd en die strijd veelal op gans andere wijze dan vroeger zal moeten worden gestreden. Wij ontmoeten daarin niet alleen tegenstand in de klasse zelf. Deze zit nog met handen en voeten vast aan aan strijd- en organisatievormen - en ideologieën, die stammen uit het tijdperk van het opkomende min of meer liberale kapitalisme. Die tegenstand ondervinden wij ook van de zijde van politieke richtingsbewegingen in de arbeidersklasse, die zich baseren op ideologieën en maatschappijbeschouwingen die reeds in de honderd en meer jaren die nu achter ons liggen, vaak in heftige onderlinge strijd der bewegingen, zijn gevormd.

Zien wij dat alles duidelijk in, dan begrijpen wij eerst goed hoeveel moeite het de arbeiders moet kosten zich de nodige nieuwe inzichten eigen te maken. Het is ons echter evenzeer duidelijk, dat wij ook zelf voortdurend hebben te kampen met oude opvattingen waarvan we ons slechts na zware innerlijke strijd kunnen bevrijden. Is het niet zo, dat ieder mens, wanneer hij één of ander betoog aanhoort, zich afvraagt, uit welke opvatting stamt dit? Dan gaat dus de ervaring werken, het verleden rijst voor ons op en we gaan er zo gemakkelijk toe over alles in te delen op grond van wat zich in het verleden aan stromingen in de arbeidersbeweging aftekende. Dat maakt het zo moeilijk om nieuwe dingen te aanvaarden. Het wezen van het historisch-materialisme, het begrip dat de maatschappijverhoudingen, de klassenverhoudingen, zich wijzigen in verband met de ontwikkeling van de techniek, van de productiekrachten, wordt door velen wel aanvaard voor het verleden, en hoewel men het theoretisch voor de toekomst ook wil aanvaarden, past men deze denkmethode voor de eigen periode waarin men leeft niet toe en zweert bij uitspraken van de grote marxistische kerkvaders. Dat men daarmee het historisch-materialisme, dat dus uitgaat van voortdurende verandering, om hals brengt, dringt tot velen niet door.

Ook komt het wel voor dat degenen die vergrijd zijn in de oude beweging, alles wat zij lezen of horen, beschouwen als een weergans van de oude strijd tussen Marx en Bakounine, waarvan zijzelf toch maar hoogstens de na-strijd hebben beleefd. Zijn zij sociaal-democratisch, stalinistisch of trotskistisch ingesteld, dan antwoorden zij ons: „dat is de oude libertaire-socialistische taal.“ Zijn zij uit het libertaire kamp dan volgt de opmerking: „Jullie denkt nieuwe dingen te hebben gevonden, maar dat's veertig of vijftig jaar geleden al door de Vrij-socialistische beweging gesteld.“

Zie, dit alles is het beste bewijs, hoe moeilijk het is de problemen van deze tijd te stellen en duidelijk te maken.

Wij zijn historisch-materialisten, maar dat wil zeker niet zeggen, dat al datgene wat destijds door de Marxisten als politieke taken van de klasse werd gezien, door ons als juist wordt erkend. Nog minder wil het zeggen, dat wij dat voor deze tijd als juist aanvaarden. Met name wijzen wij b.v. de gedachte van de „Socialistische staat“ af. Niet alleen zoals die destijds tegen bepaalde bourgeois-stromingen door de sociaal-democratie werd bestreden in de tijd van de oude Wilhelm Liebknecht en anderen, maar ook zoals die in de praktijk van het sociaal-democratie (dus met ubergrip van stalinisten en trotskisten) wordt betracht. Theoretisch door allen in het verleden aanvaard, leert de ontwikkeling van het economische en politieke leven ons nu sterker dan ooit in de praktijk, de juistheid van de opvatting, dat de staat een werktuig is van de heersende klasse in een klassenmaatschappij, ter bevestiging van de macht der heersers. De macht van de arbeidersklasse moet groeien in het economische leven, het bedrijfsleven, en heeft deze daarom eenmaal in lange afwisselende strijd de macht veroverd, dan is de staat daarmee verdwenen, omdat zij als machtsinstrument van de oude heersende klasse heeft afgedaan en de arbeidersklasse, die geen uitgebuite klasse meer onder zich heeft, aan zo een onderdrukkingapparaat niet de minste behoefte heeft. De arbeidersklasse kan eigen macht alleen steunen op eigen beheersing van het economische leven.

Dit onderscheidt ons dus van alle staats-socialistische stromingen. Zijn wij daarmee in de oude zin van het woord „libertaire-socialisten“ geworden? In generale. Hierover een volgende keer.

Wordt vervolgd

Zaterdag van De Vrije Gemeenschap

Zondag 3 Juli houden de Amsterdamse kameraden van de organisaties die deelnemen aan het Zomerkamp „De Vrije Gemeenschap“ een zaterdag, die als voorproefje moet gelden van het in de eerste week van Augustus te houden socialistische weekkamp.

De bijeenkomst wordt in Overveen gehouden. Een mooi terrein is uitgezocht. Bij de voorbereiding wordt gezorgd, dat er drinken voor ouderen en kinderen beschikbaar zal zijn. De treinkosten bedragen per persoon ongeveer een gulden.

Verzamelen: trein-deelnemers, om 9 uur op het Stationsplein C.S.

Fietsers: om half negen bij het standbeeld van Domela Nieuwenhuis op het Nassauplein.

U wordt hiermede allen tot deelname uitgenodigd. Ook Haarlemmers zijn welkom. We verzamelen te Overveen om kwart voor tien bij het station.

DE KAMPRAAD

2 JULI 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No 27

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

Vrijheid en gebondenheid

De strijd tussen kerkelijke- en staatsgezag, die zich in de gerussificeerde Oost-Europese landen, de laatste jaren afspeelt, biedt op het ogenblik weer een nieuw voorbeeld. Nauwelijks is Hongarije, met de zaak van kardinaal Mindszenty uit de algemene belangstelling verdwenen, of Tsjechoslowakije doet van zich spreken. Het geval lijkt hier anders te liggen, want het draagt ongetwijfeld minder de schijn van een actie van de staat tegen een hooggeplaatste kerkelijke gezagsdrager, die zich in strijd met de nu eenmaal bestaande wetten heeft gedragen en deswege in aanraking komt met de justitie, zoals dit toch wel sterkt bij kardinaal Mindszenty het geval leek te zijn. Zo komt in dit nieuwe conflict nog sterker de gezagsstrijd op de voorgrond. Maar hierbij doet zich tegelijkertijd, veel meer dan in Hongarije, het element voor, dat de Katholieken zelf verdeeld zijn. Er is een „Nationaal comité voor Katholieke Actie“ opgericht, dat de regering in haar strijd wil steunen. In dit comité hebben een aantal katholieke politici, verscheidene katholieke hoogleraren en zelfs meer dan zeventig priesters zitting genomen. Maar ook hier is het bittengewoon moeilijk de krachtsverhoudingen en de directe situatie te overzien. Natuurlijk belet dat de machthebbers buiten de Russische sfeer niet, om opnieuw alarm te slaan. Weer heet het, dat „de geloofsvrijheid in gevaar is“. Dat past in de algemene hetze tegen het totalitaire Rusland. Het is een uitstekend propaganda-middel tegen de imperialistische vijand. Allen die „de vrijheid lief hebben“, allen die „gelovig zijn“ moeten tegen „dit ernstige gevaar“ worden gemobiliseerd.

Wij willen in het geheel niet ontkennen, dat de persoonlijke vrijheid, ja de vrijheid in het algemeen in een economisch en politiek systeem als het Russische, volkomen ondergaat. Maar dwaas is het de katholieke kerk en de Westerse imperialisten als hoeders van „de vrijheid“ te beschouwen.

Wat is eigenlijk „de vrijheid“? In de geschiedenis van de mensheid is er voortdurend voor gestreden, maar onder de wisselende maatschappelijke verhoudingen was het begrip vrijheid steeds verschillend. Evenzeer waren het in de loop van

de historie altijd weer andere groepen en klassen, die voor vrijheid streden. En ook in het maatschappelijk leven van nu, verstaan de klassen onder „vrijheid“ gans verschillende dingen. Welke maatstaf moeten wij dus aanleggen?

Stellen wij ons een primitieve maatschappelijke orde voor de geest, waarin elk gezin zelfstandig in eigen behoeften geheel en al voorziet, waarin het gezin dus vooral door bodembewerking in de levensbenodigdheden voorziet, dan zal zulk een gezin een sterk ontwikkeld zelfstandigheids-, onafhankelijkheidsgevoel bezitten.

Maar de toestand wordt geheel anders, wanneer de grond slechts in vruchtbare staat kan blijven, indien over het gehele door de bevolking bewoonde gebied, bijvoorbeeld grote kostbare waterwerken moeten worden aangelegd en onderhouden. De zelfvoorziening van het gezin in het eerste geval bedoeld, wordt dan voor een belangrijk deel gemeenschappelijke voorziening. Als gevolg daarvan wordt het begrip vrijheid volkomen anders.

Het is zeer waarschijnlijk, dat de maatschappijen uit de oudheid, zoals Egypte en het Rijk der Perzen, daardoor slavenmaatschappijen waren, waarin dus voor de grote massa elk begrip van vrijheid ontbrak. Evenzeer lijkt het ons voor de beoordeling van het bestaan van vrijheidsbegrippen en idealen in het oude Griekenland en later in de Lage Landen aan de Zee, nodig mede in aanmerking te nemen, dat het maatschappelijk leven als gevolg van de bodemgesteldheid hier zwak en de gezinshuishouding sterk bloeide. Een en ander verklaart ons, dat „vrijheid“ direct verbonden is met de strijd om het bestaan. En wanneer dan ook bij de geleidelijke ontwikkeling van de werktuigen, de arbeidsdeling steeds verder gaat, steeds minder mensen geheel in eigen levensonderhoud voorzien, wanneer de strijd om het bestaan voor allen gecompliceerder, immers meer en meer door productenruil, maatschappelijk wordt, dan komen andere en verschillende vrijheidsidealen naar voren. Toen het ambacht tot ontwikkeling kwam kreeg de ambachtsman, die zelf zijn producten in betrekkelijk grotere vrijheid voor de nog jonge markt ging ver-

vaardigen, bepaalde opvattingen over zijn vrijheid. De latere kapitalist in het in opkomst zijnde kapitalistische stelsel, kreeg ook en vooral tegenover de absolute vorst eigen begrippen van vrijheid. Hij wist zich een macht; eiste vrijheid van handel en bedrijf en..... politieke en geestelijke vrijheid. Dit staat vast, van hoe meer betekenis een klasse of groep in de maatschappelijke productie werd, hoe groter dus haar macht werd, hoe groter vrijheidsrechten zij aan zich trok.

Met andere woorden, de strijd om vrijheid is een onderdeel van de strijd om het bestaan, de strijd om het leven. Het mag lijken, dat de macht van de katholieke kerk niet op deze bestaanskwestie der mensen is gegrond, in feite is dat toch het geval. Eerstens heeft deze kerkelijke macht in het verre verleden wel degelijk voor een belangrijk deel gesteund op het grondbezit, hetgeen toenmaals, omdat de grond het voornaamste middel van bestaan was, buitengewoon belangrijk was. De kerk „exploiteerde“ bovendien het bijzondere terrein, dat direct aansloot op de waarneembare wereld. Het geloof aan een hiernamaals, zonder de zorgen van de strijd om het bestaan, maar dat men slechts door de zaligwording zou kunnen bereiken. Maar dat laatste maakte de mens afhankelijk van de geestelijkheid. Vandaar haar macht. Zij was gebaseerd op 's mensen afhankelijkheid van de geestelijkheid om een goed bestaan hiernamaals te verkrijgen.

Uit dit alles bemerken wij, dat vrijheid, overheersing en dwingelandij ten nauwste met elkaar zijn verbonden. Dat de geestelijke macht van de kerk over de mensen een machtig middel werd in handen van de heersers, is daaruit makkelijk te begrijpen.

En evenzeer is daardoor verklaarbaar, waarom in de geschiedenis zoveel wereldlijke heersers, de kerk voor hun macht over de massa hebben willen gebruiken. Vorsten, zowel als heersende klassen in de verschillende landen hebben daarom meermalen gestreefd naar een nationale kerk; een kerk die hun belangen zou steunen en dienen op het terrein van de overheersing van de geest. Het is duidelijk, dat de katholieke kerk momenteel zich ten nauwste verbonden weet met het Amerikaanse en Westerse kapitalisme.

En reeds daaruit is het te verklaren, dat Rusland niet gesteld is op de geeste-